

Якубівська Юлія Євгенівна

*аспірант Українського державного університету
фінансів та міжнародної торгівлі,
викладач Тернопільського комерційного інституту*

МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ЛІЦЕНЗІЯМИ В КОНТЕКСТІ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Поряд із обміном технологіями широкого застосування набуває процес ліцензування, що є найпоширенішою формою комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Купівля-продаж ліцензії є комерційною трансакцією, яка приносить вигоду обом сторонам. Для ліцензіара – це фінансова вигода та права власності на об'єкти інтелектуальної власності, для ліцензіата – це отримання відповідних прав та досягнення поставлених цілей. Видача ліцензії оформляється ліцензійним договором у письмовій формі. Згідно законодавства України такий договір мусить реєструватися в Держдепартаменті інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України [1].

Практика міжнародної торгівлі ліцензіями підтверджує те, що найчастіше продаються промислово освоєна технологія, за допомогою якої налагоджено серійне виробництво конкурентоспроможної продукції [2]. В результаті використання ліцензій на об'єкти інтелектуальної власності спостерігається зростання рівня виробництва, відповідно і прибутку.

Американська фірма «Bishop Steering» своєю діяльністю підтверджує той факт, що ліцензування є найкращим методом реалізації об'єктів інтелектуальної власності без передачі права на володіння цією власністю. Фірма займається створенням технології та виробництвом рульових приводів з підсилювачем. Характерною особливістю є те, що на даний час вона володіє близько 600 патентами та патентними заявками, за якими щороку отримує близько 7 млн. дол. США у вигляді роялті, 25% з яких надходять з-за кордону. «Bishop Steering» ліцензує найбільших світових виробників автомобілів: Mercedes Benz, Lenkungen, Ford Motor Co, ZF, Koyo Seiko.

Прикладом ефективної охорони інтелектуальної власності для отримання фінансових коштів є проект нігерійського вченого та лікаря Ов'єма Овадже

EAT-SET (устаткування негайного переливання крові), який завдяки державній підтримці привернув увагу Програми розвитку ООН та Всесвітньої організації здоров'я. Після цього винахід був також признаний ВОІВ. По отриманню патентного захисту в декількох країнах винахід зацікавив ще більше інвесторів – залучені на даний час інвестиції становлять більше 100 тис. дол. США.

Досить ефективно у даному напрямку проявила себе компанія «Cash Engineering Research Pty Ltd», яка працює в основному з «ноу-хау» та патентами. Ліцензування надає широкий спектр можливостей та завдяки цьому – збільшення прибутків. В активах підприємства на даний час наявно більше п'ятдесяти патентів, які і є головним джерелом доходів. Головною умовою в даному випадку є дотримання принципу нерозголошення інформації до подачі патентної заявки.

Якщо підприємство не може дозволити собі комерціалізацію винаходу, раціональним рішенням була б видача ліцензії. Це досить ефективний вихід для фірм, які потребують підтримки при виході на міжнародний ринок. Паладій М. зазначає, що Україна щорічно купує приблизно 50 ліцензій, 20% з яких при використанні є збитковими, а до стадії виробництва доходять тільки 0,6% патентів (у Фінляндії, наприклад, даний показник становить 30%)[3]. Найбільшими експортерами ліцензій для України є Німеччина, Росія та США, а імпортерами – Росія, Іран, Польща, США, Китай та Корея [2].

В економічних реаліях України питання комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності не може вважатися дискусійним. Лише поєднання державної підтримки і власного комерційного підприємництва може допомогти нашій державі зайняти достойне місце в суспільстві індустріально розвинутих країн.

Список використаної літератури:

1. Дахно Іван Іванович. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. І доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. — 278 с.
2. Вачевський М.В. Соціально-економічні аспекти використання інтелектуальної власності в сучасних умовах. –К.: ЦНЛ, -2004, -320 С.
3. Паладій М. Конкурентоспроможність інтелектуальної власності України/ М.Паладій// Конкуренція: Вісник АМК України. – 2005. №2(17).

e-mail: yu_yu84@mail.ru